

Mluví jinak anglicky Kanadán, Australan nebo Fin? FF UK hostila konferenci o výslovnosti angličtiny

Na konci května proběhla na Filozofické fakultě UK mezinárodní konference EPIP4 (English Pronunciation: Issues & Practices). Předchozí ročníky konference v této sérii byly pořádány ve francouzském Chambéry, jihoafrickém Grahamstownu a ve španělské Murcii. O pořádání čtvrtého běhu byl požádán pražský Fonetický ústav FF UK. Na podrobnosti jsme se ptali doc. Jana Volína, hlavního organizátora akce.

Název konference odkazuje k anglické výslovnosti. Není to na mezinárodní konferenci příliš úzké zaměření?

Výslovnost angličtiny zahrnuje nesmírné bohatství námětů. Může se týkat samohláskového i souhláskového systému jazyka, rytmu nebo intonace. Může se zaměřit na výslovnost v úzkém slova smyslu, tedy jako produkci, ale i na otázky vnímání různých variant výslovnosti. Další různorodost pramení z jazykového zázemí mluvčích angličtiny – Kanadán mluví jinak než Australan a finská angličtina zní jinak než portugalská. Navíc všechno může být zkoumáno různými metodami a badatele přirozeně zajímá, zda jsou jejich výsledky srovnatelné s výsledky někoho, kdo stejný problém zkoumá jinak.

A proč vlastně jenom angličtina? Proč ne i výslovnost jiných světových jazyků?

Postavení angličtiny v současném světě je naprosto výjimečné. Stala se jazykem mezinárodní komunikace v mnoha sférách lidské činnosti. Počet rodilých mluvčích angličtiny se odhaduje ke 400 miliónům, zatímco například v samotné Indii, kde se užívá několik set místních jazyků, využívá angličtinu ke komunikaci

přibližně 500 miliónů lidí. Podobně jazykově rozrůzněná je třeba Nigérie s téměř 180 milióny obyvatel – i tam je společným národním jazykem angličtina. Další stovky miliónů lidí se angličtinu učí už v rámci základního vzdělávání v Evropě i jinde.

Označil byste konferenci EPIP4 jako velkou, nebo spíše malou?

V kontextu české lingvistiky je téměř 80 účastníků z celého světa, od Japonska až po Brazílii, nepochybně velká událost. Bohatou problematiku výslovnosti angličtiny reprezentovalo přes 50 přednesených příspěvků. Ale samozřejmě ve srovnání s masovějšími obory jde spíše o menší akci.

Takové množství příspěvků muselo pro posluchače znamenat úplný maraton. Bylo to zvladatelné?

Pro účastníky konference byla tematika konference velmi zajímavá, pro většinu byla centrem jejich odborného zaměření. To pomáhá překonávat únavu. Kromě toho jsme organizovali místy až tři paralelní sekce, z nichž si účastníci mohli vybrat.

Přijali jste na konferenci každého, kdo se přihlásil?

To rozhodně ne. Požadavkem pro přijetí na konferenci byl rozšířený, jasně strukturovaný abstrakt zahrnující alespoň základní výsledky prezentované studie. Tento požadavek nesplnilo zhruba 15 procent zájemců – jejich návrhy byly nejasné, nekonkrétní nebo nezaručovaly dostatečně kvalitní prezentaci. Ti museli být odmítnuti.

Co bylo pro vás osobně z celého programu nejpřínosnější?

To budu těžko vybírat – naprostá většina příspěvků byla velmi kvalitní. Nejvíce mě ale inspirovaly plenární přednášky vyzvaných řečníků. Podařilo se nám pozvat do Prahy opravdu známé osobnosti v oboru: Beatrice Szczepek Reed, odbornici na diskurzní aspekty komunikace, Marka Hancocka, autora úspěšných učebnic anglické výslovnosti, a Ewu Waniek-Klimczak,

teoretičku v oblasti fonetiky a fonologie angličtiny jako cizího jazyka.

Myslíte, že účastníci odjížděli spokojeni?

Z početných osobních i e-mailových ohlasů po skončení konference je zřejmé, že mnozí byli přímo nadšeni. To ovšem není nutně zásluha jen nás pořadatelů, ale i celkového kvalitativního posunu v tomto oboru bádání. Ten se dnes jednoznačně distancuje od spekulativnosti a přijal zásady moderního empirického výzkumu. A v neposlední řadě přispěli k velmi dobré atmosféře konference sami účastníci.

Jan Volín působí jako docent ve Fonetickém ústavu FF UK v Praze, kam nastoupil v r. 1999. Předtím několik let vyučoval na Pedagogické fakultě UK v Praze. Kromě práce se studenty se zabývá výzkumem v oblasti zvukové stránky lidské komunikace. Původně se specializoval na fonetiku angličtiny a češtiny, zejména na prozodické vlastnosti těchto jazyků. V současné době se věnuje i psycholingvistickým otázkám spojeným s řečovým chováním člověka.

Mluví jinak anglicky Kanadán, Australan nebo Fin? FF UK hostila konferenci o výslovnosti angličtiny [iforum.cuni.cz, 20. července 2015]